

Årsplan - Nordlandet ungdomsskole

Fag: Samfunn

Trinn: 9. trinn

Læreverk: Relevans 9

Periode	Tema og metode: Læringsmåte/materiell/organisering	Undervisvurdering:	Kompetansemål:	Kompetansemålene i faget:
34	TEMAUKE «OPPSTART»			
35-37	Stortingsvalg (mandag 13. september), mandag i uke 37. Verktøykassa: <ul style="list-style-type: none">• Å skrive saktekster i samfunnsfag• Å oppgi kilder• Årsaker og virkninger• Å lage podkast Stortingsvalget 2021: <ul style="list-style-type: none">• Oppgaver til <i>Relevans 9</i> «Vi forstår verden på forskjellige måter», oppgave 3• Tilleggsressurs i <i>Relevans 8-10 Skolestudio</i>• Ressurser fra <i>Relevans 8</i> som kan brukes:<ul style="list-style-type: none">o Oppgaver til <i>Relevans 8</i> «Det norske demokratiet», oppgave 4 «Hva brenner du for?» (s. 107). Etter å ha skrevet tekst om en viktig sak kan elevene utforske hva de ulike partiene mener om denne saken.o Oppgaver til «Hva er politikk?», oppgave 4 (s. 115) Kapitteloppgave 2		1, 2, 3, 5, 16	<ol style="list-style-type: none">1. bruke samfunnsfaglege metodar og digitale ressursar i egne undersøkingar, presentere funn ved bruk av digitale verktøy og drøfte kor gyldige og relevante funna er2. vurdere på kva måtar ulike kjelder gir informasjon om eit samfunnsfagleg tema, og reflektere over korleis algoritmar, einsretta kjelder eller mangel på kjelder kan prege forståinga vår3. drøfte korleis framstillingar av fortida, hendingar og grupper har påverka og påverkar haldningane og handlingane til folk4. utforske korleis teknologi har vore og framleis er ein endringsfaktor, og drøfte innverknaden teknologien har hatt og har på enkeltmenneske, samfunn og natur5. reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er
38-39	Perspektiver og ideologier.	Egenvurdering: Kapitteloppgave 1 (vedlegg 3) Å planlegge podkast (vedlegg 2) Presentasjon: Utforsk, oppdrag 1 og 4 Skriftlig innlevering: Oppgaver til «Da ideologiene delte verden», oppgave 4.	1, 2, 3, 5, 16	

		<p>Elevene kan bruke oppgaven som utgangspunkt til å skrive en fagtekst.</p> <p>Podkast: Oppgaver til «Da ideologiene delte verden», oppgave 1 og 4 Utforsk, oppdrag 2</p>		<p>påverka av geografiske forhold og historisk kontekst</p> <p>6. samanlikne korleis politiske, geografiske og historiske forhold påverkar levekår, busetjingsmønster og demografi i forskjellige delar av verda i dag</p> <p>7. gjere greie for årsaker til og konsekvensar av sentrale historiske og notidige konflikter og reflektere over om endringar av nokre føresetnader kunne ha hindra konfliktane</p> <p>8. gjere greie for årsaker til og konsekvensar av terrorhandlingar og folkemord, som holocaust, og reflektere over korleis ekstreme haldningar og ekstreme handlingar kan førebyggjast</p> <p>9. utforske og beskrive korleis menneske- og folkeskrettar og andre internasjonale avtalar og samarbeid har betydning for nasjonal politikk, livet til menneske, likestilling og likeverd</p> <p>10. gjere greie for fornorsking av samane og dei nasjonale minoritetane og uretten dei har vore utsette for, og reflektere over kva konsekvensar det har hatt og har på individ- og samfunnsnivå</p> <p>11. beskrive ulike dimensjonar ved berekraftig utvikling og korleis dei påverkar kvarandre, og presentere tiltak for meir berekraftige samfunn</p> <p>12. vurdere korleis arbeid, inntekt og forbruk kan påverke personleg</p>
40	<p>Verdens første verdenskrig</p> <p>Verktøykassa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å skrive saktekster i samfunnsfag • Å oppgi kilder • Årsaker og virkninger <p>Samarbeid med andre fag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Norsk: Oppgaver til «Et urolig Europa vakler videre», oppgave 1. Brevet kan skrives på sidemål. <p>Arbeid med kilder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppgaver til «Hvorfor ble det krig i 1914?», oppgave 3 • Oppgaver til «Et urolig Europa vakler videre», oppgave 1. Elevene kan bruke historiske kilder når de løser oppgaven. • Oppgaver til «Et urolig Europa vakler videre», oppgave 4 • Utforsk, oppdrag 1 og 4 (bilder som kilde) • Andre videoer, netflix o.l 	<p>Undervisvurdering/egenvaluering: Begrepssky (vedlegg 3) EXIT (vedlegg 3)</p> <p>Presentasjon: Oppgaver til «Hvorfor ble det krig i 1914», oppgave 3 Kapitteloppgave 4 Oppgaver til «Et urolig Europa vakler videre», oppgave 3</p> <p>Innlevering (film): Oppgaver til «Hvorfor ble det krig i 1914», oppgave 1 Oppgaver til «Et urolig Europa vakler videre», oppgave 3</p> <p>Innlevering (fagtekster): Oppgaver til «Hvorfor ble det krig i 1914?», oppgave 4 Kapitteloppgave 2</p>	5, 7, 9	
41	HØSTFERIE			
42- 45	Verdens første verdenskrig fortsetter			
46-47	<p>Kap. 2 Å klare seg sjølv i samfunnet- Penger (Del 1)</p> <p>Samarbeid med andre fag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Matematikk: Oppgaver til «Arbeid og penger», oppgave 1 og 2 		12	

	<ul style="list-style-type: none"> Norsk og utdanningsvalg: Oppgaver til «Arbeid og penger», oppgave 4 			<p>økonomi, levestandard og livskvalitet</p> <p>13. reflektere over likskapar og ulikskapar i identitetar, levesett og kulturuttrykk og drøfte moglegheiter og utfordringar ved mangfald</p> <p>14. utforske og reflektere over eigne digitale spor og høvet til å få sletta spora og å verne om retten ein sjølv og andre har til privatliv, personvern og opphavsrett</p> <p>15. reflektere over korleis identitet, sjølvbilete og eigne grenser blir utvikla og utfordra i ulike fellesskap, og presentere forslag til korleis ein kan handtere påverknad og uønskte hendingar</p> <p>16. reflektere over kva for aktørar som har makt i samfunnet i dag, og korleis desse grunngir standpunkta sine</p> <p>17. utforske ulike plattformer for digital samhandling og reflektere over korleis digital deltaking og samhandling påverkar forma på og innhaldet i samfunnsdebatten</p> <p>18. beskrive sentrale lover, reglar og normer og drøfte kva konsekvensar brot på desse kan ha for den enkelte og for samfunnet på kort og lang sikt</p> <p>19. beskrive trekk ved det politiske systemet og velferdssamfunnet i Noreg i dag og reflektere over sentrale utfordringar</p>
48- 49	Psykisk helse- prof.aktør ønsket			
50 -51	TEMAUKE «UNG»			
51 -52	JULEFERIE			
1- 6	<p>Kap. 4 Våre mørkeste år</p> <p>Verktøykassa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Å skrive saktekster i samfunnsfag Å oppgi kilder Årsaker og virkninger Å lage spørreundersøkelse Personvern <p>Samarbeid med andre fag:</p> <ul style="list-style-type: none"> Norsk: Arbeid med skjønnlitterære tekster: Oppgaver til «Norge i krig», oppgave 2 + utdrag fra «Du må ikke sove» i introtekst Skrive og framføre tale: Oppgaver til «Det store sammenbruddet», oppgave 4 KRLE: Den delen av kapitlet som heter «En katastrofe skapt av mennesker», kan jobbes med i både KRLE og samfunnsfag. <p>Engelsk og språkfag: Når elevene besvarer en oppgave, så kan ett eller flere avsnitt skrives på et annet språk.</p>	<p>Undervisvurdering/egenvurdering:</p> <p>Kapitteloppgave 1 (vedlegg 3)</p> <p>Å planlegge podkast (vedlegg 2)</p> <p>Presentasjon:</p> <p>Oppgaver til «En ny verdenskrig», oppgave 4</p> <p>Oppgaver til «Norge i krig», oppgave 3</p> <p>Et lengre prosjekt: Kapitteloppgave 3</p> <p>Innlevering:</p> <p>Oppgaver til «Norge i krig», oppgave 1</p> <p>Utforsk, oppdrag 4</p> <p>Kapitteloppgave 2</p> <p>Debatt/klasediskusjon:</p> <p>Oppgaver til «En ny verdenskrig», oppgave 1</p> <p>Oppgaver til «Det store sammenbruddet», oppgave 3</p> <p>Rollespill:</p> <p>Utforsk, oppdrag 3</p>	5, 7, 8, 9	

7	TEMAUKE «NGP»			
8	VINTERFERIE			
9- 13	<p>Kap. 7 Jordas framtid (+Kap. 5 Befolkningen i verden?)</p> <p>Verktøykassa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å skrive saktekster i samfunnsfag • Å oppgi kilder • Å lage spørreundersøkelse • Personvern • Å gjøre feltarbeid <p>Samarbeid med andre fag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Matematikk og mat og helse: Oppgaver til «Utfordringer mot 2030», oppgave 2 • Kunst og håndverk: Oppgaver til «Hvem har ansvaret for å skape en bærekraftig framtid?», oppgave 3 eller utforsk, oppdrag 4 • Norsk: Utforsk, oppdrag 3 	<p>Egenvurdering: EXIT (vedlegg 3) Begrepssky (vedlegg 3)</p> <p>Feltarbeid: Kapitteloppgave 3</p> <p>Innlevering: Oppgaver til «Bærekraftig utvikling», oppgave 3 eller 4 Utforsk, oppdrag 1 eller 3</p> <p>Spørreundersøkelse: Kapitteloppgave 2</p>	2, 4, 11	
14	TEMAUKE «REALFAG»			
15	PÅSKEFERIE			
16-19	<p>Kap. 2 Å klare seg selv i samfunnet – Lov og rett (del 2)</p> <p>Verktøykassa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å lage spørreundersøkelse • Personvern • Å gjøre feltarbeid • Å lage podkast <p>Tverrfaglige temaer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Folkehelse og livsmestring: Magasinopplaget «Kan du ta ansvar for deg selv?» <ul style="list-style-type: none"> • Alle oppgaver til «Arbeid og penger» • Bærekraftig utvikling: Utforsk, alle oppdrag 	<p>Underveisvurdering/egenvurdering: Still et spørsmål (vedlegg 3) Å planlegge podkast (vedlegg 2)</p> <p>Presentasjon: Oppgaver til «Lov og rett», oppgave 3 og 4 Utforsk, oppdrag 3</p> <p>Diskusjon i klassen: Utforsk, oppdrag 2</p> <p>Rollespill:</p>	18	

		<p>Oppgaver til «Lov og rett», oppgave 2</p> <p>Fagsamtale: Kapitteloppgave 2 og 3</p> <p>Podkast: Oppgaver til «Lov og rett», oppgave 3 og 4</p> <p>Feltarbeid eller spørreundersøkelse: Utforsk, oppdrag 2 kan brukes som utgangspunkt for feltarbeid eller spørreundersøkelse.</p>		
20- 24	<p>Kap. 6 En verden av samarbeid</p> <p>Verktøykassa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å skrive saktekster i samfunnsfag • Å oppgi kilder • Å lage spørreundersøkelse <p>Samarbeid med andre fag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Norsk og andre språkfag: Å skrive søknad: Oppgaver til «De store organisasjonene», oppgave 1 • Skrive og framføre tale: Utforsk, oppdrag 3 eller kapitteloppgave 3 • Norsk og kunst og håndverk: Lage en egen organisasjon med logo og plakat, oppgaver til «De store organisasjonene», oppgave 4. 	<p>Egenvurdering: Logg (vedlegg 3) Still et spørsmål (vedlegg 3)</p> <p>Diskusjon i klassen: Oppgaver til «Hvorfor samarbeider vi?», oppgave 2</p> <p>Innlevering: Oppgaver til «De store organisasjonene», oppgave 1</p> <p>Spørreundersøkelse: Oppgaver til «De store organisasjonene», oppgave 3</p> <p>Presentasjon: Oppgaver til «Hvordan samarbeider land?», oppgave 4</p>	5, 7, 8, 9, 16, 18	
25	AVSLUTTENDE UKE			

Kjennetegn for måloppnåelse i faget

Lav kompetanse i faget, karakteren 2	God kompetanse i faget, karakter 4	Framifrå kompetanse i faget, karakter 6
Eleven bruker gitte sammenhenger mellom geografiske, historiske og nåtidige forhold for å belyse samfunnsfaglige tema/problemstillinger.	Eleven identifiserer og bruker sammenhenger mellom geografiske, historiske og nåtidige forhold for å belyse samfunnsfaglige tema/problemstillinger.	Eleven identifiserer og bruker og kombinerer sammenhenger mellom geografiske, historiske og nåtidige forhold for å belyse samfunnsfaglige tema/problemstillinger.
Eleven finner, og gjengir informasjon fra kilder for å belyse samfunnsfaglige tema/problemstillinger.	Eleven finner, gjengir, og stiller spørsmål ved informasjon fra kilder for å belyse samfunnsfaglige tema/problemstillinger fra flere sider.	Eleven velger, bruker og vurderer informasjon fra kilder og tilgang på kilder for å belyse samfunnsfaglige tema/problemstillinger fra flere sider.
Eleven bruker et begrenset utvalg samfunnsfaglige metoder og begrunner valg av metode.	Eleven bruker forskjellige samfunnsfaglige metoder og reflekterer over valg av metode.	Eleven bruker og tilpasser forskjellige samfunnsfaglige metoder og reflekterer over valg og bruk av metode.
Eleven forklarer ut fra et begrenset utvalg av årsak-virkningsforhold.	Eleven forklarer ut fra flere årsaks- og virkningsforhold.	Eleven forklarer ut fra sammensatte årsaks- og virkningsforhold.
Eleven forklarer gitte handlingsalternativer i fortid, nåtid og fremtid.	Eleven forklarer handlingsalternativer i fortid, nåtid og fremtid og konsekvenser av disse.	Eleven forklarer handlingsalternativer i fortid, nåtid og fremtid og konsekvenser av disse, og identifiserer nyanser
Eleven gjengir ulike perspektiver, herunder lokale, nasjonale og globale, på hendelser og fenomener.	Eleven bruker ulike perspektiver, herunder lokale, nasjonale og globale, i redegjørelser av hendelser og fenomener.	Eleven bruker ulike perspektiver, herunder lokale, nasjonale og globale, for å belyse hendelser og fenomener nyansert.

